

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	„Razem Przeciw Razom”
nazwa gminy/powiatu	Powiat Świdwiński
dokładny adres	ul. Mieszka I 16, 78-300 Świdwin
województwo	zachodniopomorskie
telefon	(94) 36 50 336
adres strony internetowej	www.powiatswidwinski.pl www.razemprzeciwrazom.pl
faks	(94) 36 50 300
adres e-mail	anna.zglenicka@gmail.com

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....
.....

3. Przedmiot działalności

„Razem Przeciw Razom” to inicjatywa, której główną potrzebą jest wypracowanie i zastosowanie nowych narzędzi służących przeciwdziałaniu zjawisku przemocy w rodzinie. Cele to: zastosowanie nowych rozwiązań w obszarze marginalizacji społecznej poprzez podniesienie innowacyjności działań instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie z terenu Powiatu Świdwińskiego; poszerzenie współpracy pomiędzy instytucjami, wypracowanie wspólnych metod działania, podniesienie autorytetu społecznego instytucji, zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie stopnia reagowania.

4. Opis działań

Razem Przeciw Razom to przedsięwzięcie, w którym opracowano, przetestowano skuteczność, a następnie wprowadzono do powszechnego stosowania MODEL NOWYCH ROZWIĄZAŃ W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE. Składa się on z trzech elementów:

1. Model pracy Zespołu Użytkowników
2. Plan pracy i harmonogram Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego
3. Scenariusz Kampanii Społecznej

Jak wynika z danych statystycznych prowadzonych przez ośrodki pomocy społecznej w gminach powiatu świdwińskiego, z powodu przemocy w rodzinie w powiecie świdwińskim w 2012 roku objętych pomocą zostały 82 rodziny – 280 osób. W pierwszym półroczu 2013 roku wskaźnik rodzin wynosił 74, natomiast liczba osób 317. Osoby doświadczające przemocy zostały objęte procedurą Niebieskiej Karty – w większości przypadków założonych przez Policję.

Zgodnie z wynikami kontroli zawartymi w raporcie Najwyższej Izby Kontroli, Nr ewid.143/2013/P/12/107/KPS, z dnia 6 czerwca 2013 roku „Obecna sytuacja ofiar przemocy nasuwa szereg krytycznych uwag i zastrzeżeń, i skłania do głębokiej refleksji nad obecnym systemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce. Ustalenia kontroli wykazują na występowanie znacznych rozbieżności pomiędzy zakładanymi celami wprowadzonych z dniem 1 sierpnia 2010 r. zmian, a ich faktyczną realizacją. W ocenie NIK wprowadzenie nowej procedury „Niebieskie Karty” nie przyniosło zakładanych efektów. Prawidłowe założenia z punktu widzenia współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się przemocą w rodzinie rozwiązania okazały się niekorzystne z punktu widzenia ofiar przemocy w rodzinie. (...) Opracowanie przez zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze planu pomocy w indywidualnych przypadkach przemocy w rodzinie odbywa się często po kilku miesiącach, a ofiara przemocy pozbawiona jest w tym czasie pomocy ze strony Policji. Powoduje to, że reakcja na przemoc w rodzinie odbywa się z opóźnieniem. (...) Zdaniem NIK, przemyślenia i określenia na nowo wymaga dotychczasowy status organizacyjny oraz

sposób powoływania i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych.

5. Uzyskane efekty

Głównym efektem wdrożenia i działania Produktu Finalnego jest zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, związanego z doświadczeniem przemocy w rodzinie. Opracowany produkt staje się więc nowym instrumentem podnoszącym jakość działania instytucji pierwszego kontaktu, eliminuje identyfikowane dotychczas bariery w komunikacji między instytucjami niosącymi pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, dzięki wykorzystaniu narzędzia komunikacji on-line i sms w postaci „Lokalnego systemu powiadamiania o przypadkach przemocy w rodzinie w powiecie świdwińskim”. Wylonienie członków Zespołu Użytkowników, którzy stają się swoistymi „liderami” w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w swoich instytucjach, podnosi zakres odpowiedzialności za ich działania pomocowe. Działania podjęte w ramach realizacji Kampanii Społecznej, a także prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przyczyniły się do podniesienia świadomości społeczności na temat przemocy, której doznają, bądź której są świadkami lub sprawcami.

Wyniki (wskaźniki) osiągnięte po testowaniu, tj. do 31 grudnia 2013 roku:

w odniesieniu do Odbiorców:			
Dostęp do nowej jakości usług świadczonych przez co najmniej 17 instytucji pierwszego kontaktu z terenu powiatu świdwińskiego (w trakcie realizacji udział w projekcie wzięło 27 instytucji)	wskaźnik: liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które uzyskały wsparcie w ramach prac Zespołu Użytkowników	zaplanowana wartość docelowa: 15 osób (13 kobiet, 2 mężczyzn)	Wartość osiągnięta: 19 osób (15 kobiet, 4 mężczyzn)
Dostęp do nowych usług świadczonych przez Punkt Informacyjno-Konsultacyjny wraz z nr 801...- rozszerzenie istniejącej oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą	wskaźnik: liczba osób, które skorzystały z usług Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	zaplanowana wartość docelowa: 50 osób	wartość realnie osiągnięta: 333 osoby
Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług terapeutycznych, prawniczych oraz usług z zakresu doradztwa zawodowego	wskaźnik: liczba osób, które skorzystały z usług specjalistów	zaplanowana wartość docelowa: 50 osób	wartość realnie osiągnięta: 333 osoby

<p>zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu świdwińskiego, w tym również osób dotkniętych problemem przemocy domowej na temat skali zjawiska, skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie, form przemocy, rozpoznawania symptomów przemocy oraz na temat możliwości uzyskania profesjonalnego skutecznego wsparcia (w tym na temat działalności instytucji zajmujących się przemocą)</p>	<p>wskaźnik: liczba mieszkańców deklarujących wzrost na poziomie 4 w skali od 1 do 5</p>	<p>zaplanowana wartość docelowa: 10 tysięcy mieszkańców powiatu świdwińskiego (dzieci, młodzież, dorośli)</p>	<p>wartość realnie osiągnięta: 16 tys mieszkańców powiatu świdwińskiego, deklarujących wzrost świadomości w zakresie problematyki przemocowej na poziomie dobrym (4)¹</p>
<p>w odniesieniu do Użytkowników:</p>			
<p>Wzrost wiedzy pracowników instytucji pierwszego kontaktu z terenu Powiatu Świdwińskiego, w zakresie skutecznego przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie albo zwiększenie skuteczności działań w odniesieniu do Odbiorców wynikający z podniesienia kompetencji zawodowych i doświadczenia Członków Zespołu Użytkowników oraz profesjonalizacja usług instytucji pierwszego kontaktu</p>	<p>wskaźnik: liczba pracowników instytucji pierwszego kontaktu, którzy ukończyli udział w szkoleniach specjalistycznych dla członków Zespołu Użytkowników</p>	<p>zaplanowana wartość docelowa: 45 osób-pracowników instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie (33 kobiety, 12 mężczyzn)</p>	<p>wartość realnie osiągnięta: 48 osób (39 kobiety, 9 mężczyzn)</p>
<p>Przyjęcie i zastosowanie wystandaryzowanych metod współpracy pomiędzy 17 instytucjami pierwszego kontaktu z przemocą w rodzinie (w trakcie realizacji udział w projekcie wzięło 27 instytucji) w szczególności indywidualizacja podejścia do przypadków przemocy w rodzinie z wykorzystaniem elektronicznego systemu komunikacji oraz wzrost częstotliwości kontaktów pomiędzy członkami Zespołu Użytkowników, w celu skuteczniejszego rozwiązywania problemu przemocy domowej oraz przyspieszenia obiegu informacji pomiędzy członkami Zespołu Użytkowników</p>	<p>wskaźnik: spotkania Zespołu Użytkowników i grup roboczych</p>	<p>zaplanowana wartość docelowa: 45 osób (33 kobiety, 12 mężczyzn), 18 spotkań Zespołu Użytkowników w ciągu 24 miesięcy</p> <p>styczeń 2012-grudzień 2013, średnio jedno spotkanie w miesiącu, nie planuje się spotkań Zespołu Użytkowników podczas miesięcy letnich. Spotkania grup roboczych będą się odbywały w miarę potrzeb</p>	<p>wartość osiągnięta: 48 osób (39 kobiet, 9 mężczyzn), 18 spotkań Zespołu Użytkowników oraz spotkania grup roboczych</p>

¹ Jak wynika z reprezentatywnych i obiektywnych badań empirycznych, których wyniki zawarto w raporcie z zakresu ewaluacji zewnętrznej (str. 83) średnio ponad 34,3% mieszkańców powiatu świdwińskiego poddanych badaniom zadeklarowało wysoką, a więc na poziomie 4, skuteczność wszystkich siedmiu najważniejszych elementów kampanii społecznej w podwyższeniu własnej świadomości dotyczącej tej problematyki. Wartość zagregowanego wskaźnika na poziomie 34,3% wliczono na podstawie sum odsetków dla poszczególnych elementów kampanii społecznej i podzielono przez ich liczbę. (Patrz wykres nr 29 ze str. 83 wspomnianego raportu zawierający odpowiedzi na poziomie 4 (a więc dobrze) w następującym rozkładzie: 60% dla opcji plakaty, 33% bannery, 7% happeningi, 13% akcje promocyjne w szkołach, 33% magnesy, 47% długopisy i 47% opaski na rękę.) Uwzględniając powyższe oraz biorąc pod uwagę fakt, że według Banku Danych Lokalnych GUS liczba osób w powiecie świdwińskim wynosi 49.343 osób, należy przyjąć, że uzyskany 34,3%-procentowy wskaźnik zapewnił wzrost poziomu świadomości społecznej wśród 16.924 osób z terenu objętego projektem.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Realizacja inicjatywy Razem Przeciw Razom nie wymaga żadnych działań legislacyjnych, gdyż jego konstrukcja (szczególnie w zakresie działania Modelu Pracy Zespołu Użytkowników i funkcjonowania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) została dopasowana do obecnie obowiązujących ram prawnych, nie wymaga zmiany struktury organizacyjnej instytucji, zgody organów prowadzących/ nadzorujących.

Wdrożenie Produktu Finalnego nie jest skomplikowane, gdyż wiedzy eksperckiej wymagał etap przygotowania (zorganizowanie i przeprowadzenie profesjonalnych badań/diagnoz społecznych), który nie będzie realizowany przez potencjalnych Użytkowników. Skopiowanie kluczowych działań, jakie miały miejsce ww. projekcie na etapie wdrażania/testowania wymaga jedynie określonego wysiłku organizacyjnego oraz finansowego.

Możliwe jest również zastosowanie inicjatywy bez kosztów, jednakże takiego rozwiązania się nie rekomenduje, szczególnie ze względu na konieczny do zastosowania system motywacyjny. Niezwykle istotnym elementem, jak w przypadku większości działań finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, jest czynnik ludzki.

Stosując wariant oszczędny, koszt wdrożenia innowacji przez organ organizacyjny (Lidera wdrożenia), wyniesie 59.678,13 zł rocznie, co zważywszy na wielkość budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności powiatów, które są rekomendowane jako instytucja wdrażająca, stanowi wartość nieznaczną.

Przystąpienie do współpracy w Zespole Użytkowników jest zatem bezkosztowe, wymaga jedynie odpowiedniej organizacji i koordynacji prac Zespołu. W wariantcie oszczędnym koszty są generowane przez wynagrodzenie pracownika Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, kampanię społeczną oraz szkolenia dla Zespołu Użytkowników. Infrastrukturę, w postaci pomieszczeń biurowych, sprzętu biurowego, drobnego sprzętu, wyposażenia i materiałów biurowych jest w dyspozycji każdego urzędu. Funkcja specjalistów w Punkcie odgrywa kluczową rolę i aby jej zaistnienie nie było utrudnieniem w postaci bariery finansowej, proponuje się współdziałanie z instytucjami współpracującymi oraz wykorzystanie zasobów własnych starostwa powiatowego w zakresie pomocy fachowej. Dyżury specjalistów mogą odbywać się w formie konsultacji stałych i/lub interwencyjnych. Zasoby instytucji z terenu powiatu mają w swoich kompetencjach specjalistów psychologów, doradców zawodowych, prawników oraz policjantów.

W projekcie „Razem Przeciw Razom” jest przewidziane zatrudnienie odpowiednich specjalistów na umowę zlecenie. Natomiast funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego prowadzi również współpracę z osobami świadczącymi usługi pro bono.

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Razem Przeciw Razom realizowany był jako projekt partnerski (jst i uczelnia wyższa). W początkowej fazie realizacji należało ustalić zasady współpracy i komunikacji. Powodowało to pewnego rodzaju trudność, z uwagi na odmienny system pracy. Jednakże takie ryzyko zostało przewidziane na etapie przygotowania projektu i działania zapobiegawcze spowodowały, iż nie wystąpiły żadne zagrożenia.

W związku z faktem, iż Zespół Użytkowników został wyłoniony podczas fazy przygotowawczej projektu, w tej kwestii, jak również niewielka rotacja wśród członków ZU, wynikająca głównie z przyczyn losowych, nie powodowała zagrożeń dla realizacji projektu. Jednakże należy zwrócić uwagę, iż dobór ZU jest niezwykle istotnym elementem Modelu i należy tę kwestie uwzględnić na etapie wdrażania.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

Innowację mogą zastosować wszystkie instytucje pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie działające w obszarze jednego powiatu, tj.:

- Odpowiednie sądy,
- Prokuratura,
- Zespoły Kuratorskie, ze szczególnym uwzględnieniem kuratorów rodzinnych,
- Komendy Policji,
- Odpowiednie służby zdrowia,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- Pedagodzy i psychologodzy szkolni,
- Ośrodki interwencji kryzysowej,
- Odpowiednie stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje pozarządowe z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminne i Miejskie Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowy Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

wyrażające chęć przystąpienia do prac Zespołu poprzez delegowanie co najmniej jednej osoby zajmującej się w swej pracy zawodowej przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (mającej bezpośredni kontakt z ofiarą przemocy w rodzinie, biorącej udział w interwencjach dotyczących przemocy). Doświadczenie oraz zakres obowiązków wykonywanych przez delegowaną osobę są istotnym czynnikiem z uwagi na wkład pracy i umiejętności, jak również możliwość korzystania z wiedzy podczas szkoleń i warsztatów przewidzianych opcjonalnie.

Potencjalnych Użytkowników powinna cechować potrzeba i chęć realizacji wspólnych dla Zespołu celów:

- wzajemna wymiana doświadczeń,
- zastosowanie nowych rozwiązań w zakresie marginalizacji społecznej,
- zwiększenie potencjału administracji publicznej poprzez otwarcie procesów komunikacyjnych,
- podniesienie kompetencji pracowników instytucji pierwszego kontaktu z przemocą w rodzinie poprzez udział w pracach Zespołu,
- poszerzenie zasobów umiejętności pracowników instytucji pierwszego kontaktu z przemocą w rodzinie poprzez udział w szkoleniach/warsztatach Zespołu.

Instytucje przystępują do Zespołu dobrowolnie (proponuje się podpisanie listów intencyjnych o współpracy), natomiast akces współpracy wiąże się z odpowiedzialną rolą każdego z jej członków. Przystąpienie do współpracy w Zespole jest zatem bezkosztowe, wymaga jedynie odpowiedniej organizacji i koordynacji prac Zespołu.